

12.9.2023

1. Tiedonhallinnan muutoksen perustiedot

Muutos-/kehittämiskohteen nimi (ohjelma / hanke / projekti / hankinta) ja mahdollinen tunniste järjestelmässä	<i>Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi</i>
Millaisesta muutoksesta on kyse?	<i>Liikenne- ja viestintävirasto nimettäisiin EU:n digipalveluasetuksen edellyttämäksi digitaalisten palvelujen koordinaattoriviranomaiseksi, joka olisi asetuksen pääasiallinen valvontaviranomainen ja valvoisi näin verkon välityspalveluja. Kansallisena digitaalisten palvelujen koordinaattorina Liikenne- ja viestintävirasto toimisi yhteyspisteenä kaikissa asetuksen soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä, mikä edellyttää reagoitua niin välityspalvelujen tarjoajilta kuin palvelujen vastaanottajilta, kuluttajilta, luotetuilta ilmoittajilta, tutkijoilta sekä muilta viranomaisilta tuleviin yhteydenottoihin.</i>
Mitkä ovat muutoksen tavoitteet?	<i>Täyttää digipalveluasetuksesta tulevat velvoitteet.</i>
Mihin tehtävään/prosessiin muutos kohdistuu?	<i>Digipalvelusäädöksen 85 artiklan mukaan komissio perustaa tietojenvaihtojärjestelmän, jota jäsenmaiden digipalvelukoordinaattorit, komissio ja Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunta käyttävät kaikessa tämän asetuksen mukaisessa viestinnässä. Mahdollisesti liikenne- ja viestintäviraston sähköiseen asiointiin tehdään muutos, jossa viraston asiakkaille toteutetaan yhteydenottolomake.</i>
Mihin palveluun/tuotteeseen muutos kohdistuu?	<i>Kyse on komission perustaman tietojärjestelmän käyttöönotosta selainkäyttöyhteydellä.</i>
Mitä tietovarantoa/tietoaineistoa muutos koskee?	<i>Viestintäasioiden tietovarannot</i>
Mitä tietojärjestelmää muutos koskee?	<i>Ei muutoksia viraston tietojärjestelmiin, mutta vaikutuksia asianhallintaan ja mahdolliseen sähköiseen asiointiin komission tietojenvaihtojärjestelmän käyttöönoton johdosta.</i>
Mitä teknistä rajapintaa/ katseluyhteyttä muutos koskee?	<i>Viranomaisen on toteutettava käyttöyhteys komission tietojenvaihtojärjestelmään.</i>
Nimeä muutoksesta vastaava viranomainen / viranomaiset.	<i>EU:n komissio. Liikenne- ja viestintävirasto on koordinaattoriviranomaisena velvollinen toteuttamaan käyttöyhteyden komission järjestelmään ja muille toimivaltaisille viranomaisille (Kuluttaja-asiamiehelle (KA) ja Tietosuojavaltuutetulle (TSV) voidaan myöntää pääsy tähän järjestelmään, jos se on tarpeen niille tämän asetuksen mukaisesti annettujen tehtävien suorittamiseksi.</i>
Nimeä muutokseen osallistuvat toimijat (viranomaiset, muut).	<i>Kansallisesti muutokseen osallistuvat toimijat ovat liikenne- ja viestintävirasto, kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu.</i>
Nimeä muutoksen kohteen asiakkaat (kansalaiset, yritykset, yhteisöt).	<i>Komission tietojenvaihtojärjestelmää käyttävät vain viranomaiset: EU:n komissio, jäsenmaiden koordinaattorit ja mahdollisesti muut nimetyt toimivaltaiset viranomaiset sekä Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunta. Viraston sähköisen asioinnin osalta saattaa tulla käyttöön sähköisen asioinnin lomake käyttöön koskien datasubjekteja, joita ovat välityspalvelujen tarjoajat, välityspalvelujen vastaanottajat, kaikki yritykset, yhteisöt ja yksityishenkilöt, jotka käyttävät internetin säilytys- ja alustapalveluja sekä verkon kauppapaikkojen palveluja.</i>
Kuvaa lyhyesti kehittämisen lähtökohta, taustat ja päätökset.	<i>Hallituksen esityksen tavoitteena on toimeenpanna digipalveluasetuksen valvonta Suomessa. Asetus sisältää pääosin uutta ja uudenlaista välityspalveluja koskevaa lainsäädäntöä.</i>

	<i>Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki verkon välityspalvelujen valvonnasta, jossa säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista ja niiden toimivaltuuksista. Tämän lisäksi on tarpeen tehdä muutoksia sähköisen viestinnän palvelulain 22 lukuun, jossa nykyisin säädetään välityspalvelun tarjoajan ehdollisesta vastuuvapaudesta perustuen sähköisestä kaupankäynnistä annettuun direktiiviin. Digipalveluasetus sisältää jatkossa vastaavat vastuuvapaussäännökset ja kumooa direktiivin vastuuvapaussäännökset. Kumottaviin direktiivin vastuuvapaussäännöksiin perustuvat kansalliset säännökset sekä puhtaasti kansalliset säännökset erityisesti tekijänoikeuksia loukkaavan sisällön ilmoitusmenettelystä ehdotetaan kumottaviksi. Digipalveluasetuksen 85 artiklan mukaan liikenne- ja viestintäviraston on otettava käyttöön komission tietojenvaihtojärjestelmä.</i>
Muutostyön aloitus (kk/vvvv).	<i>Komissio ei ole toistaiseksi julkistanut tietojärjestelmän toteutuksen kaikkia yksityiskohtia. Tietojärjestelmän tulisi olla käytössä 17. 2. 2024 asetuksen pääasiallisen soveltamisen alkaessa.</i>
Muutostyö valmis ja hyväksytty (kk/vvvv).	<i>2/2024 Digipalveluasetuksen pääasiallinen soveltaminen alkaa 17.2.2024, jolloin hallituksen esitykseen sisältyvän kansallisen lain olisi tarkoitus tulla voimaan.</i>
Mahdolliset lisätiedot.	<i>Komissio on perustanut Digitaalisten palvelujen asiantuntijaryhmän (Digital Services Expert Group, ICT subgroup) jonka kautta jäsenmaiden koordinaattoriviranomaiset saavat tietoa komission tietojärjestelmätyön etenemisestä.</i>

2. Tiedonhallinnan muutoksen vaikutukset tiedonhallinnan järjestämiseen

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvät tehtävät ja vastuut (luku 2)

Aiheuttaako uudistus muutoksen viranomaisen tehtävissä?	<i>Kyllä: uusi valvontatehtävä ja yhteyspisteinä toimiminen</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksen toimintaprosessissa ja sen vastuissa tai tuotantotavassa? Palveluiden järjestämisvastuussa?	<i>Kyllä ja ei: - digipalveluasetuksessa säädetään menettelyvaatimuksista ja käyttöön tulee uusi komission ylläpitämä tietojenvaihtojärjestelmä sekä mahdollisesti uusi asiointilomake liikenne- ja viestintäviraston asiakkaille - komissio vastaa perustamastaan tietojenvaihtojärjestelmästä ja ylläpitää sitä. - viraston toimintaprosessissa tapahtuu muutos, koska kansallista sääntelyä tiedonhallinnassa on komission järjestelmän käytöstä huolimatta noudatettava.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksen tietovarannossa ja/tai niiden tiedoissa? Muuttuuko vastuuviranomainen tai rekisterinpitäjä tai tuotantorakenne? Syntyykö yhteiseen tietovarantoon uusia käyttöveloitteita? Syntyykö tietovarantoon uusia tietoja ja minkälaisia? Tuleeko käsiteltäväksi (esimerkiksi) henkilötietoja?	<i>Kyllä. Komission tietojärjestelmässä käsitellään kaikkea asetuksen mukaista viestintää. Samalla liikenne- ja viestintävirastolle syntyy omaa ja osin päällekkäisiä tietovarantoja digipalveluasetuksen valvontatyössä. Komission tietojärjestelmään sisältyy myös henkilötietoja.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksen tietojärjestelmään tai sen vastuuviranomaiseen tai tuotantotapaan? Muuttuvatko tietojärjestelmällä käsiteltävät tiedot?	<i>Ei.</i>	
Onko uudistuksessa kyse esimerkiksi palvelujen ulkoistamisesta?	<i>Ei</i>	

<p>Onko uudistuksessa kyse uusien tietojärjestelmien tai tietovarantojen käyttöönottamisesta?</p>	<p><i>Kyllä: virastossa on otettava käyttöön komission tietojenvaihtojärjestelmä. Komissio perustaa luotettavan ja suojatun tietojenvaihtojärjestelmän, joka tukee digitaalisten palvelujen koordinaattorien, komission ja lautakunnan välistä viestintää, ja ylläpitää tätä järjestelmää. Muille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille voidaan myöntää pääsy järjestelmään, jos se on tarpeen niille asetuksen mukaisesti annettujen tehtävien suorittamiseksi. Digitaalisten palvelujen koordinaattorit, komissio ja lautakunta käyttävät tietojenvaihtojärjestelmää kaikessa digipalveluasetuksen mukaisessa viestinnässä.</i></p>	<p><i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i></p>
<p>Onko uudistuksessa kyse muutoksesta, joka vaikuttaa hallinnon yhteisiin palveluihin?</p>	<p><i>Ei</i></p>	

Tiedonhallinnan valvonnan järjestäminen (4 §)

<p>Aiheuttaako muutos tarpeen päivittää toimintatapoja tai ohjeistusta (huomaa johdon vastuu asiassa)?</p>	<p><i>Kyllä. Muutoksella on vaikutusta viraston henkilöstön toimintatapoihin siten, että kansallisen säädännön vaatimuksia on noudatettava (esim. arkistointivaatimukset), vaikka käytössä on komission tietojärjestelmä.</i></p>	<p><i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i></p>
---	---	--

3. Tiedonhallinnan muutoksen vaikutukset tietoturvallisuuteen

Eryistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien tunnistaminen ja luotettavuuden varmistaminen (12 §)

<p>Syntykö muutoksen vaikutuksesta erityisiä tehtäviä, jotka edellyttävät pääsyä tietoihin, joiden osalta näitä tietoja käsittelevien henkilöiden luotettavuus on arvioitava?</p>	<p><i>Ei.</i></p>	
<p>Syntykö muutoksen vaikutuksesta erityisiä tehtäviä, jotka edellyttävät pääsyä toimitiloihin, joissa työskentelevien henkilöiden luotettavuus on arvioitava?</p>	<p><i>Ei.</i></p>	

Tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuuden toteuttaminen (13 §)

<p>Aiheuttaako muutos tarpeen käsitellä salassa pidettävää tai turvaluokiteltavaa tietoa?</p>	<p><i>Kyllä: komission tietojärjestelmää saattaa sisältää myös salassa pidettävää tietoa. Myös valvonnassa ja seuraamusmaksujen määräämisessä voi tulla esiin esim. liikesalaisuustietoja.</i></p>	<p><i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i></p>
<p>Aiheuttaako uudistus muutoksia tietoturvan vastuisiin, esimerkiksi kenen vastuulla on reagoida poikkeamiin? Voiko ulkoistuskumppani tehdä poikkeamaan liittyviä päätöksiä ilman viranomaisen erillistä hyväksyntää?</p>	<p><i>Ei. Viraston henkilöstön vastuisiin tietoturvapoikkeamiin reagoimiseen ei muutoksia. Komissio ohjannee tietojärjestelmän käyttäjiä erikseen.</i></p>	

Aiheuttaako uudistus muutoksia tietojärjestelmän kriittisyyteen?	<i>Ei. Komission tietojärjestelmän kriittisyyssuokitus ei ole liikenne- ja viestintäviraston tiedossa ja kyseessä on uusi järjestelmä, joka ei ole käytössä.</i>	
---	--	--

Tietojen siirtäminen tietoverkoissa (14 §)

Aiheuttaako muutos tarpeen käsitellä salassa pidettäviä tietoja ja varmistua niiden suojauksesta siirrettäessä tietoja yleisessä tietoverkossa?	<i>Kyllä. Valvonnan yhteydessä saattaa olla tarve käsitellä esim. liikesalaisuutena salassa pidettävää tietoa, jolloin on käytettävä asiointiin esim. turvapostipalvelua.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
--	---	---

Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen (15 §)

Muuttaako uudistus viranomaisen toimitiloja ja onko sillä vaikutuksia tietojenkäsittely-ympäristön fyysiseen turvallisuuteen?	<i>Ei</i>	
--	-----------	--

Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta (16 §)

Muuttaako uudistus käyttöoikeuksia tietojärjestelmissä?	<i>Kyllä. Käyttäjiä nimettävä komission tietojärjestelmän käyttäjiksi ja käyttäjätietoja ylläpidettävä. Liikenne- ja viestintävirasto tulee hallinnoimaan myös muiden toimivaltaisten viranomaisten käyttöoikeuksia pääkäyttäjäroolissa.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Muuttaako uudistus kirjautumistapaa tietojärjestelmissä?	<i>Tässä vaiheessa ei ole tarkkaa tietoa siitä, millaisia kirjautumistapoja komissio valitsee tietojärjestelmään, mutta niitä voi olla useitakin (esim. EU Login). Digipalveluasetus edellyttää luotettavaa ja suojattua tietojärjestelmää.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Miten uuden tietojärjestelmän käyttöoikeudet määritellään?	<i>Käyttöoikeudet määritellään liikenne- ja viestintäviraston käyttövaltuuspolitiikan mukaisesti. Ne perustuvat työtehtävien mukaisiin käyttöoikeuksiin.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>

Lokitietojen kerääminen (17 §)

Aiheuttaako uudistus tarpeen lokittaa tietojärjestelmän käyttöä tai tietojen luovuttamista?	<i>Ei. Komissio huolehtii perustamansa tietojärjestelmän lokituksesta.</i>	
Aiheuttaako uudistus tarpeen muuttaa käytössä olevaa lokitusta?	<i>Ei.</i>	

Asiakirjojen turvallisuusluokittelu (18 §)

Tuleeko uudistuksen seurauksena käsiteltäväksi turvaluokiteltavia tietoja? (HUOM. Tämä arviointi tehdään vain valtion viranomaisissa)	<i>Ei.</i>	
--	------------	--

4. Tiedonhallinnan muutoksen vaikutukset tietojen käsittelyyn ja hyödyntämiseen

Tietoaineistojen muuttaminen sähköiseen muotoon ja aineistojen saatavuus (19 §)

Aiheuttaako uudistus muutoksia viranomaisen tapaan muuttaa asiakirjat sähköiseen muotoon?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus riskejä sähköiseen muotoon muutettavan asiakirjan luotettavuuteen ja eheyteen?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus poikkeamistarpeen sähköiseen muotoon muuttamiselle?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksen tietoaineiston saatavuuteen koneluettavassa muodossa?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksen vastuissa, teknisissä edellytyksissä tai tuotantorakenteessa?	<i>Ei.</i>	

Tietoaineistojen kerääminen viranomaisen tehtäviä varten (20 §)

Voidaanko muutoksen yhteydessä muuttaa tietojen keräämisen tapaa siten, että tiedot hankitaan toiselta viranomaiselta, jolta tiedot on saatavissa ajantasaisesti katseluyhteyden tai teknisten rajapintojen avulla?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia tiedonsaantioikeuksiin?	<i>Kyllä ja ei:</i> - viraston tiedonsaantioikeuksista on jo säädetty sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa, mutta digipalveluasetuksessa on myös säädetty tietojen vaihdosta tarvittaessa jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisten sekä komission välillä. Lisäksi uudessa laissa verkon välityspalvelujen valvonnasta säädettäisiin toimivaltaisten viranomaisten tietojensaantioikeudesta suhteessa valvottaviin välityspalvelun tarjoajiin.	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Onko tiedon hyödyntäjät tunnistettu?	<i>Kyllä:</i> - virasto itse valvontatoiminnassaan - muut kansallisesti ja jäsenvaltioissa nimetyt toimivaltaiset viranomaiset, joille myönnetty pääsy järjestelmään - viraston seuraamuskollegio - komissio - muiden jäsenvaltioiden koordinaattoriviranomaiset - Euroopan Digitaalisten Palvelujen lautakunta	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus teknisiä muutoksia viranomaisen tiedonsaantimahdollisuuksiin?	<i>Kyllä. Liikenne- ja viestintävirastolle tulee käyttöyhteys komission tietojärjestelmään.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksia asiakkaan mahdollisuuksiin asioida sähköisesti?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus vaikutuksia toisen viranomaisen mahdollisuuksiin hyödyntää	<i>Kyllä. Komission tietojärjestelmään on pääsy kansallisesti nimetyillä</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>

samaa tietoa tai tietovarantoa tai muuttaako se tietovirtoihin liittyviä prosesseja?	<i>viranomaisilla niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.</i>	
Aiheuttaako uudistus muita muutoksia viranomaisten mahdollisuuksiin hyödyntää olemassa olevia tietovarantoja tarvittavien tietojen keräämiseen?	<i>Ei.</i>	

Tietoaineistojen säilytystarpeen määrittäminen (21 §)

Aiheuttaako uudistus muutoksen tietojen tai asiakirjojen säilytysaikaan?	<i>Ei</i>	
Muuttuuko tietojen tai asiakirjojen säilytystapa?	<i>Ei</i>	
Syntyykö uudistuksessa vastuu säilyttää tietoja pysyvästi tai arkistoida tietoja (tietojen arkistoinnin osalta huomioitava arkistointia koskeva sääntely ja viranomaisohjeistus)?	<i>Kyllä. Syntyy uutta asiakirja-aineistoa, jonka säilytysaika tullaan määrittelemään</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>

Tietojen luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla (22 § ja 24 §)

Aiheuttaako uudistus muutoksia vakio- tai toistuvien tiedonluovutuksiin?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia luovutettavien tietojen tietorakenteen kuvaukseen?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia teknisiin rajapintoihin? Mille kaikille tahoille?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia viranomaisen tapaan tai mahdollisuuksiin varmistua tiedot saavan toimijan tietojen käsittelyn lainmukaisuudesta?	<i>Ei.</i>	

Katseluyhteyden avaaminen viranomaisille (23 §)

Aiheuttaako muutos uuden katseluyhteyden käyttöönoton?	<i>Kyllä. Liikenne- ja viestintävirasto ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset saavat katseluyhteyden komission tietojärjestelmän sisältämiin tietoihin. Tiedot koskevat digipalveluasetuksen mukaisia valvottavia toimijoita.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Voisiko katseluyhteys toteuttaa tiedonhallintalaissa edellytetyllä tavalla?	<i>Kyllä.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>

5. Tiedonhallinnan muutoksen vaikutukset asianhallintaan

Asian rekisteröinti asiarekisteriin ja asiarekisteriin rekisteröitävät tiedot (25 § ja 26 §)

Tuottaako muutos asiarekisteriin rekisteröitäviä uusia asiakirjoja?	<i>Kyllä. Valvontaan, tarkastuksiin sekä pakkokeinoihin ja seuraamusmaksuihin liittyviä asiakirjoja.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksia viranomaisen asiarekisteriin?	<i>Kyllä.</i>	<i>Viestinnän tietovarannot/digitaaliset yhteydet</i>
Aiheuttaako uudistus muutoksia mahdollisuuksiin tai tapaan pyytää tietoja asiarekisteristä?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia tapaan yksilöidä viranomaisen käsiteltäväksi otettu tai annettu asia? Onko sillä vaikutuksia asian, esim. päätöksen, jäljitettävyyteen?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia asian yksilöivään asiatunnukseen?	<i>Ei.</i>	

Tietoaaineistojen hallinta palveluja tuottaessa (27 §)

Aiheuttaako uudistus muutoksia palvelussa tuotettujen tietojen yksilöintiin?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia palvelussa tuotettujen asiakirjojen tai tietojen rekisteröintiin?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus muutoksia mahdollisuuksiin tai tapaan pyytää palvelun tuloksena syntyneitä tietoja tietovarannosta?	<i>Ei.</i>	

Kuvaus asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi (28 §)

Aiheuttaako uudistus muutoksia mahdollisuuksiin tai tapaan pyytää tietoja tietovarannossa olevista tiedoista julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi?	<i>Ei.</i>	
Aiheuttaako uudistus päivitystarpeen asiakirjajulkisuuskuvaukseen tai sen vastuutahoon?	<i>Ei.</i>	